ఒంటరి

''అమ్మాయ్! తొమ్మిదయిపోయినట్టుంది ... అల్లుడు ఇంకారాలేదు....?''

'' వస్తారులే నాన్నా! నువ్ పడుకో !''

'' తలుపు వేసుకోడం మరిచిపోకుసుమా ... నాకు తెలియకుండానే మాగన్నుపట్టేస్తుంది.''

''ఫరవాలేదులే ... ఈ వీధిలో అల్లాంటి భయాల్లేవు !''

బయట వరండాలోకి చాపతెచ్చి వేసుకుని గాజుగ్లాసులో పక్కన నీళ్లు పెట్టుకుని నీళ్లమీద పోస్టుకార్డు మూతగా పెట్టుకుని నిద్రకు ఉపక్రమించాడు నిరంజన శర్మ.

అదేమి ఖర్మమో కాని కష్టపడితేనే కాని నిద్రరాదు. ఎందుకు నిద్రరావడంలేదా అని ఆలోచిస్తున్నకొద్దీ ఆలోచనయితే పదునవుతుందే కానీ నిద్రమాత్రం రాదు.

కష్టపడితే కదా నిద్రవచ్చేది. కాయకష్టం తనని చెయ్యగలిగినదైనా చెయ్యనియ్యరు.

''నీకేం మహారాజులా ఉండక !'' అంటాడు పెద్దవాడు.

''బోల్డు పుస్తకాలున్నాయి నాన్నా !... ఉపనిషత్తులు కనపడ్డవన్నీ కొని పడేశాను.... కాలు మీద కాలు వేసుకుని చదువుకుంటూ కూచోక బూజులు దులుపుతూ, దొడ్డి కడుగుతానంటావేం ?'' అంటాడు చిన్నవాడు. వట్టి వెర్రిబాగులాడు !

అయినా ఆడదిలేని బతుకులో వెలితి మరొకరికి అర్థమయ్యేలా ఎలా చెప్పడం ?

కాలం మీదపడి కబళించడానికి సమీపిస్తున్న కొద్దీ ఆడదాని అవసరం రోజురోజుకీ హెచ్చుతూనే ఉంటుంది.

కాని కాలం తనకోసం తనకి కావల్సిన దాన్ని నిలిపి ఉంచుతుందా ?

నేనచ్చినపని అయిపోయిందిలే అన్నట్టు సీతాలు కనీసం నిట్టూర్పైనా విడవకుండా దిగ్గున లేచి మటుమాయమైపోయింది.

– ''మీరు చాపమీద పడుకోలేరండీ !'' అనేది సీతాలు వెర్రిసీతాలు !

– ''గబ్బిలం చీకటినే వెదుక్కుంటూ పోతుంది !''

ఈ మాటలు చెవిని బడడంతో చటుక్కున నిరంజన శర్మకి పడబోతున్న మోగన్ను చెదిరిపోయింది.

–''నా పరువు తియ్యడానికి కాకపోతే ఇంత ఇల్లూ వదలి బయట వరండాలో పడుకునే అవసరం ఏమొచ్చింది ?''

అల్లుడికి కోపం, ఏదో ఆవేశం.

గబ్బిలం ? ఎవరూ ? తనే ? ఈ మాట అన్నదెవరూ ? తనబిడ్డే !

''నాన్నా ! నాన్నా !.... పట్టు పావడాకుట్టించు నాన్నా ! అమ్మా, పూలజడకుట్టవే .... ''అన్న తన ముద్దు పాపాయే ?

కట్నం వద్దు నాన్నా కట్నం ఇచ్చే పద్ధతిలో నేను అసలు పెళ్లే చేసుకోనునాన్నా ! అన్నయ్యలిద్దరికీ పెళ్లిళ్లు అయ్యాయికదా! నువ్వు వాళ్లదగ్గరికి వెళ్లకు నాదగ్గరే ఉండిపో... నా జీతం మన ఇద్దరికీ చాలకపోదు ... ఇంత చదువు చదివించావ్ .... ఉద్యోగం చేసుకుంటున్నాను .... నాకు కట్నం కూడా ఎందుకిచ్చి పెళ్లి చెయ్యాలి నాన్నా !''

వెర్రి తల్లి.... ఈ రోజుల్లో కట్నం లేకుండా పెళ్ళిళ్ళు జరిగేనా ? జరిగినా ఎంతకాలమో సాఫీగా వెళ్లేనా ?

చేసింది చిన్న ఉద్యోగమే అయినా రిటయిరుమెంటు తరువాత ఏవో కొన్ని డబ్బులొచ్చాయి... పిల్లలూ వచ్చారు. సీతాలు లేని లోటు కనపడనియ్యకుండా వదినలిద్దరూ తమ ఆడబడుచు పెళ్లి చేయించేశారు.

తల్లిలేని లోటు కనపడనియ్యలేదని కూతురు అన్నప్పుడు ఎంతో సంతోషం వేసింది ఆరోజు! కానీ మరోటీ అనిపించింది.... ఆ ఒక్కసంవత్సరం సీతాలుని మృత్యువు తీసుకెళ్లిపోకుండా ఉంటే ఎంత బావుండేది అని.

మృత్యువు తనమీద నేరం ఉంచుకోదు... అయ్యో గుండిపోటనో - కారుకింద పడ్డాడనో - కేన్సర్ వచ్చిందనో ... ఏవోలా మన చేత నమ్మిస్తుంది....

ఒకరు కోరితే వచ్చేదా ? ఒకరు వారిస్తే ఆగేదా ? దాని లక్షణం అది - పోవాలంటే తను పోగలుగుతున్నాడా ? సీతాలుకి పోవాలని ఏకోశాన్నయినా ఉండేదా ?

పిల్ల పెళ్లికి పట్టుచీర కొనుక్కుంటానని అంటూనే ఉంది. పెళ్లికి సంవత్సరం ముందే ఉన్న చీరలే వదిలి వెళ్లి పోయింది.

మనిషి ఎలాగయినా ఒంటరివాడే ... ఎవరితోనూ కలసిరాడు - కలసి వెళ్లడు... ఇక ఈ బతుక్కి గమ్యమా ? అది ఎవరికి వారు వెదుక్కోవలసిందే !?

ఇంతకీ పిల్ల రమ్మందంటూ అల్లుడు కార్డు రాస్తేనేగా తను ఇక్కడికి వచ్చాడు !

గాజు గ్లాసుమీద పెట్టుకున్న పోస్టుకార్డు అల్లుడు రాసిందే. మరి గబ్బిలంలా చీకటిని వెతుక్కుంటూ వచ్చాననుకుంటుందేఁవిటి వెర్రి మొహం !

'' నాన్నా , చెల్లాయి రమ్మంటోందట ... ఈ వందా ఖర్చులకి ఉంచు ...'' అన్నాడు చిన్నాడు.

ఇప్పుడు తను తను కనుక్కున్న వాళ్లందరినీ పుస్తకంలా చదివెయ్యగలడు. వాళ్లు మాటాడనక్కరలేదు. వాళ్ల మెదడులోని ఆలోచనలు వాళ్ల కళ్లలోంచి ముఖం రంగుల్లోంచి, పారదర్శకమైన అద్దంలోంచి కనపడే వస్తువులాగే స్పష్టంగా కనపడిపోతాయి.

అయినా తనెందుకు బ్రతికి ఉండాలి ?

ఏమో ! తనకయితే నిజంగా బ్రతకాలని లేదు. కాని చావంటే ఏదో భయం ! ఇంకా చిన్నతనమే! ఇంకా అజ్ఞానమే.

తనని తాను తెలుసుకోడానికా ఈ ఒంటరితనం ? నాది నాది అన్నది నీదుకాదురా బాబూ అని ఎన్నోసార్లు ఎంతోమంది చెప్పారు. మరి తనదికాదని తెలిసినా పిల్లని చూడడానికి ఎందుకొచ్చాడు?

తనకడుపున పుట్టిన పిల్ల తనని గబ్బిలం అని ఎందుకంది ?

పిల్లలందరూ తనని అసహ్యించుకుంటున్నారు. తను ఎవరికీ అక్కరలేదు. వాళ్లకీ దూరంగా తను ఉండలేడు. కాని తను ఎక్కడికయినా వెళ్లిపోతే బాగుంటుందనుకుంటారు వాళ్లు.

తను పొరపడుతున్నాడా ? కన్న తండ్రిమీద ద్వేషం ఎందుకుంటుంది ? తనేసరిగా పిల్లల్ని అర్థం చేసుకోలేకపోతున్నాడా ?

- చిన్న దానికి జబ్బు చేసింది. డాక్టరు రాత్రి గడవడం కష్టమని చెప్పేశాడు. కాళ్లీడ్చుకుంటూ

ఇల్లుచేరాడు.

సీతాలు కంగారుగా ఉంది. సాయంకాలమే మిగతా పిల్లలందరికీ ఇంత చారూ అన్నం వండి పడేసింది.

సీతాలు, తనూ బిడ్డ వంకే చూస్తూ కూచున్నారు దీపం వెలుగుతుంది.

''ఫరవాలేదుటండీ పక్కింటి బామ్మగారి కొడుకు డాక్టరు ... ఆవిడ గంపెడు పిల్లల తల్లి ... ఆవిడ వచ్చి చూశారు... దేవుడికి మొక్కుకున్నాను కూడా ! వెనక వీధిలో శరభయ్యగారు ఏవో తావీదులిస్తారట ... మహాలక్ష్మమ్మ వెళ్లి కట్టించి పట్టుకొచ్చింది.

సీతాలు ఉత్సాహంగా చెబుతోంది.

నిజమే ! బ్రతుకుతుందేమో ! డాక్టరు మాత్రం దైవజ్ఞుడా, గతా గతాలు చెప్పడానికి... మందు వేస్తూనే ఉన్నారుగా ! పిల్ల బ్రతుకుతుందేమో !.... దేనికయినా నమ్మకమే ప్రధానం.... నమ్మకమని బొత్తిగా గాలిలో దీపం పెట్టి దేవుడా నీదే భారం అని తను అనడంలేదే ?

నమ్మకంతో కొండలు కదల్చగలమని పెద్దవాళ్లు చెబుతారు. పెద్ద వాళ్ల మాటలు ఊరికేపోతాయా?

రాత్రంతా మృత్యుంజయ జపం చేస్తూనే ఉన్నాడు. ఎప్పుడు పడిందో ఏమో మాగన్ను పడిపోయింది.

'తెలివి వచ్చేసరికి ఇదేమిటండీ ఇంకా దీపం వదిలేశారు !'' అంటూ పెద్దవాడు వచ్చి దీపం ఆర్పేశాడు.

సీతాలుఘొల్లుమంది. బిడ్డ నిద్రలో మూసిన కళ్లు విడిపోయాయి.

రాత్రి డాక్టరు చెప్పిన మాట సీతాలుకి చెప్పి ఉంటే ? అది నమ్మకంతోనే ఉంది .... తనలోనే నమ్మకంలోపించింది.

తల్లితండ్రుల పాపాలు బిడ్డలని కట్టికుడుపుతాయంటారు.

పాపం సీతాలు ఏం పాపం చేసింది ? ఇంటిల్లిపాదికి చాకిరీ చేసింది. అత్తగారికి ఆడబడుచులకీ చేసిచేసి ఒళ్లు గుల్ల చేసుకుంది. శతవిధాల చేసినా ఎప్పుడూ ఎవరినీ పల్లెత్తుమాట అనలేదు.

ఇంటెడు చాకిరీచేసి తను వచ్చేసరికి నవ్వుతూ నిండుకుండలా ఉండేదే ? కోడళ్ళు నెవరినీ ఏమీ అని ఎరగదే ?

అందుకేనా కోడళ్లకి తనంటే కోపం ?

ఇక తన పాపమా అంటే చేసే తాలూకాఫీసులో చిన్న ఉద్యోగంలో పాపం చెయ్యగలిగిన స్థితి తనకుందా ? పూట బత్తెం, పుల్ల వెలుగూ బ్రతుకుల్లో పాపాలు చెయ్యడానికి అస్కారమెకటా?

పెద్దవాడు కాదన్నప్పుడు చిన్నవాడి దగ్గరకో, చిన్నవాడు వెళ్లు నాన్న అంటే పెద్దవాడి దగ్గరకీ, ఇంకా పరిస్థితి బాగుండలేకపోతే - పిల్లని చూడాలనిపించినపుడు ఆడపిల్ల దగ్గరకో అలా తిరుగుతూ కాలం వెళ్ల మార్చుకుంటూనే ఉన్నాడు తను.

ఏమిటో ఈ మమతలు ? ఈ బంధాలు ?

నావికావని తెలియకున్నా తెగేవికావు. ఒక్కోసారి గుంటకాకుల మీద కోపమూ వస్తుంది. కాని అది తాటాకు మంట - నిలబడదు.

కుదురుగా ఒక దగ్గర ఉండడని తనమీద అపప్రథ - నింద..., కాని ఎలా ?

తనంటే బరువు అనిపిస్తున్నప్పుడు మరొక దగ్గరకి వెళ్లక ఏం చెయ్యాలి? బయటికి పొమ్మంటుంటే చూరుపట్టుకొని వేళ్లాడడం ఎలా ?

అల్లుడు వ్యవహారం బాగున్నట్టులేదు .... ఉదయం తొమ్మిదికి లేచి ఒక్క అరగంటలో వెళ్లిపోతాడు. రాత్రి పదకొండు, పన్నెండో ... అతని దయ .... పిల్ల ఇటు ఉద్యోగమూ, అటు సంసారమూ.

బయటికి ఏమీ చెప్పదు. గుంభన ! కాని తనకి తెలిసిపోయింది.

తండ్రిని తిడితే మొగుడు మెచ్చుకుంటాడనో, తండ్రిమీద విసుక్కుంటే మొగుడు మెత్తపడతాడనో అనుకుంటున్నట్టుంది. వెర్రికాన !

కాని సరియైన సమయంలో ఆడది మేలుకోకపోతే ఇల్లూ ఒళ్ళూ అంతా గుల్లే.... ఇంకేమయినా ఉందా ? కానీ ఈ మాటలు దానికి చెప్పడం ఎలా ? నీ బోడి సలహా ఎవడిక్కావాలి అని ముఖం మీద అనేసినా అనేస్తుంది.

నాలుగున్నరకే తెలివి వచ్చింది.

కాని ఏం ప్రయోజనం ? తలుపు లోపలికి గడియవేసి ఉంది. తలుపు కొట్టడానికి మొగమాటం!

నిద్రలేవకుండా అలా చాపమీద దొర్లుతూనే ఉన్నాడు.

ఏడవుతూంటే పనిమనిషి వచ్చి తలుపు కొట్టింది. ఆమె గుమ్మం కడుగుతూ ఉంటే తను లోపలకెళ్లాడు.

అల్లుడు గురకపెట్టి నిద్రపోతున్నాడు. పిల్లలేచి పెరట్లోకి వెళ్లినట్టుంది.

మెల్లగా దంతధావనాదులు ముగించుకుని వీధి గుమ్మంలో కూచుని పేపరు చదివి ఎనిమిది దాటిన తరువాత అన్నాడు.

'' ఆ సంచీ ఇలా పడేయమ్మా ! కూర తెచ్చి పడేస్తాను....''

సంచి చిన్నగా మడిచిపెట్టి పట్టుకుని కూరకి బయలుదేరాడు నిరంజన శర్మ.

పెద్దవాడి దగ్గరనుంచి ఉత్తరమేలేదు. చిన్నవాడి కూతురికి జలుబు తగ్గిందో లేదో ! తాత, తాత! అని ఒక్కనిముషం వదలదు - చంటమ్మ.

ఆసుపత్రి దిగువ రోడ్డులో జనం చిక్కపడుతున్నారు. వచ్చేవాళ్లూ, వెళ్లేవాళ్లూ - డాక్టర్లు, నర్సులు, రోగులు - ఉద్యోగులు, వ్యాపారులు - ఎవరి హడావిడి వాళ్లది.

జార్జిరాజు ఆసుపత్రి పెద్ద గేటు దగ్గర కొచ్చాడు నిరంజన శర్మ.

గేటులో నుంచి బయటికి నాలుగు సైకిలు చక్రాలు అమర్చబడి తోపుడు బండి వచ్చి దిగువ రోడ్డు వంక మళ్లింది.

ఒకే ఒక ఊదొత్తి వెలుగుతోంది. తెల్లటి మురికి బట్ట ఒకటి కప్పి ఉంది. లోపలే ఉన్నదేమిటో వెంటనే అర్థమైపోయింది. ఎవరిదో శవం.

ఎవరో పాపం ! అనామకుడన్న మాట ... పేరు తెలియని గమ్యానికి బయలుదేరడం కోసం చావుల మదుం దగ్గరకి వెళుతున్నట్టున్నాడు...

అక్కడ బయలుదేరితే ఎక్కడికెళతాడు ?

బొత్తిగా బండి వాడు తప్ప మరో మనిషి లేనంత దీనుడా ? ఏ ప్రేమ సమాజం వాళ్లో, దివ్య సమాజం వాళ్లో దహనం చేస్తారేమో !

లేకపోతే శవాల వ్యాపారం... ఎక్కడో చదివాడు. ఇంత బాహాటంగా ఇలాగా ... నిరంజనశర్మకి మతిపోయింది. ఉదయం 9 గంటల వేళ ఇంతమంది చూస్తూ ఉండగా ఎంత దిక్కులేని వాడయితే మాత్రం.....

పాపం చనిపోయిన మనిషి - ఆడో - మగో ? ఎక్కడి మనిషో ?

బండి జోరుగా సాగిపోతోంది ... దాన్ని వెనక్కి లాగి పట్టుకోడం బండి నడుపుతున్న మనిషికి కష్టమైపోతోంది.

ఖస్సుమని బ్రేకుల చప్పుడు.

కళ్లముందు తెల్లటి తెర ....

''షాక్ ! ఏమిటేమిటో మాటలు ... ఏదో వాసన ... పెట్రోలా ? ... కాదు ఏదో తియ్యటి వాసన... డెలీరియమ్ ... ఏమిటో అది ... తనూ మాటాడుతూనే ఉన్నాడే ... ఆ మాటలు ఏవరికి వినపడటంలేదు.... డెలీరియమ్ అంటే... ప్రేలాపన ... జ్వర తీవ్రతవల్ల వచ్చే వాగుడు ... వెర్రివాడు. తన సంచీ ఏమయింది ? ఎక్కడ పడేశాడో ?... తన కళ్లముందు ఇంత వెలుగు ఇలా జిగ్గున మెరిసిపోతూవుంటే తను వెలుగుపుంతలోకి ముందుకు రివ్వున సాగిపోతూ వుంటే అతన్ని చూసి ఎవరూ ఇంతలా జాలిపడుతున్నారు ?

ఇంతకీ తను ఎక్కడ ఉన్నాడు ?

''పేరు ఎలా తెలుస్తుంది ? ....

''గుర్తు తెలిపే కాగితాలు .... జేబుల్లో ...

''జేబుల్లో పర్సులో ఎనిమిది రూపాయల డెబ్బైపైసలున్నాయి ...''

''మరెలా తెలుస్తుంది ? ''

''తనెవరో వీళ్లకి తెలియడంలేదూ? నా పేరు నిరంజనశర్మ ... నన్ను మీరెరుగరూ ... భలేవాళ్లే?... తనని మాటాడనివ్వరేం ? వినిపించుకోరేం ? ... తనెవరో తనకే తెలియని క్షణాలు జీవితం ఎదుర్కొనకపోలేదు. కాని ఇప్పుడు తనెవరో తనకి ఖచ్చితంగా ... క్షుణ్ణంగా తెలుసు ...

మరి వీళ్లెవరూ ? మాటలంటే వినపడుతున్నాయే కాని మనుషులు కనపడరేం ? తన కళ్లజోడు ఏమయింది ? పెద్దాడి కొడుకు వెధవ నాగన్న దాచేశాడు ?... అంతర్ కుసుమలై సోడాబుడ్డి అద్దాలొచ్చాయి ... వాడికి ఆట ... తనకి ప్రాణం పోకట ... ఇవ్వరా వెధవకానా - నా కళ్లద్దాలతో నీకు ఆటేమిటి ?

''పాపం ఎవరో ఒంటరి వాడేమో ! ... దిక్కులేనివాడిలా ఉన్నాడు !''

''ఇదేమిటీ, తనకి దిక్కులేకపోవడమేమిటి ? చెబితే వినిపించుకోరేం ?... ఒరేయ్ వెధవాయిలూ, నాకు ఇద్దరు మగపిల్లలు ... మహరాజుల్లా ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు ... కూతురు హాయిగా సంసారం చేసుకుంటోంది. దిక్కులేని వాణ్ణిని నన్ను ఈసడించుకోకండి....

ఎక్కడి నుంచి చెప్మా సీతాలు గొంతు వినపడుతున్నట్టుంది ! వస్తున్నానే సీతాలూ! నీ దగ్గరికే బయలుదేరాను. దోవలో మల్లెపూలూ కొన్నాను ... అయితే సంచి ఏది.... సంచిలో ఉన్నాయిలే...

ఇదేమిటీ, ఈ చీకటి ? .... ఇంత వెలుగు ... ఎక్కడికి పోయింది ?

చీకటిలో తను ఎలా చూడగలుగుతున్నాడు? చీకటిని వెతుక్కుంటూ గబ్బిలం వెళ్లగలదా? చీకటిలోకి వెళ్లడమూ అంటే వెలుగులోంచే కదా ? మరి గబ్బిలానికి వెలుగులో కళ్లు కనపడతాయా?

ఎవరీ గబ్బిలం ? అసహ్యంగా పెద్ద రెక్కలు - అదో రకం వాసన ... చిన్న ముఖం ...

ఎవరు గబ్బిలం ? తనే ?

కాదు ... అల్లుడేమో ! లేకపోతే తనని తనే గబ్బిలం అనుకుందా పిల్ల ?

ఏమిటి పొగ ? ఏమిటి వాసన ! .... చిన్న కాంతి కిరణం. చుట్టూ చిమ్మచీకటి. కాంతి వైపు వెడుతున్నాడు తను చిన్న సందులో నుంచి సందుగోడలు అటూఇటూ తగులుతూనే ఉన్నాయి... ఇంకెంత దూరం నడవాలి ?.... సందుకి తరుగూ విరుగూ కనపడడంలేదు .... అదిగో వెలుగు... సొరంగం అయిపోయింది. తను వెలుగులోకి వచ్చేశాడు ....వెలుగు ... వెలుగు.... వె...లు...

''శివ, శివ ! ఎవరో ఒంటరి మనిషి ! గుర్తు తెలుసుకోడానికి ఆచూకి కూడా లేదు ... కారు కింద పడ్డాడు ...''

తెల్లటి బట్ట ముఖం మీద నుంచే కప్పుస్తూ తెల్ల దుస్తులావిడ నిట్టూర్చింది.

ఆంధ్రసచిత్ర వారపత్రిక

6 – 12 డిసెంబర్ 1985